

John Fernström (1897–1960)

John Axel Fernström, född i Ichang, Kina, 6 december 1897, död i Lund 19 oktober 1960, var violinist, tonsättare och dirigent. Han studerade vid Malmö Musikkonservatorium 1913–15. 1916 anställdes han som violinist vid Nordvästra Skånes Orkesterförening i Helsingborg men fortsatte sina violinstudier, bland annat för Issay Barmas i Berlin. Han återvände till Helsingborg 1922 och var sedan verksam där som violinist och biträdande dirigent fram till 1939. På 20-talet bedrev han kompositionsstudier för Peder Gram i Köpenhamn. Från 1939 var han frilansande dirigent och tonsättare i Malmö och Lund och blev 1948 kommunal musikledare i Lund. Fernström var mycket produktiv och komponerade musik inom alla genrer. Ledamot av Kungl. Musikaliska akademien 1953.

Uppväxt och tidiga musikstudier

John Fernström föddes i staden Ichang/Yichang i Kina som andre son till missionärsparet Karl och Klara Fernström. Där gick han i den svenska skola för missionärsbarn som inrättats i området. 1908 skickades han hem till Sverige för skolgång i Osby och tog våren 1913 realexamen. Fadern hade tidigt väckt hans intresse för musik, men det var först under de två sista åren i realskolan som han seriöst började tänka på en bana som musiker. Han spelade fiol och var aktiv i bildandet av en orkester vid skolan. Hösten 1913 skrev han in sig vid Malmö Musikkonservatorium. Hans violinlärare, Carl Nordberger, flyttade efter ett par år till Stockholm. Fernström valde att fortsätta sina studier privat för denne och avbröt studierna i Malmö. Eftersom detta innebar att han övergav planerna på att ta en kyrkomusikerexamen, drog föräldrarna in hans underhåll. Efter knappt ett års studier i Stockholm övertalade Nordberger honom att söka anställning som violinist i Nordvästra Skånes Orkesterförening (NSO) i Helsingborg.

Fernströms anställning i NSO inleddes hösten 1916. Under de första åren hade han ambitionen att bli solist och studerade därför jämsides med arbetet i orkestern vidare för bl.a. Carl Maull i Malmö och Max Schlüter i Köpenhamn. 1921–1922 bedrev han violinstudier i Berlin för Issay Barmas. Hösten 1922 blev han åter tuttimusiker i NSO. Samma höst började han ta lektioner i komposition för tonsättaren Peder Gram i Köpenhamn och behöll kontakten med denne fram till 1930.

Violinist, intendent och biträdande dirigent i Helsingborg

1923 gifte sig Fernström med Dagmar Paulson, syster till vännen Gustaf Paulson. Denne var organist Gustav Adolfskyrkan i Helsingborg men hade även, i likhet med Fernström, ambitionen att komponera musik. Deras debut som tonsättare skedde vid en offentlig konsert i Helsingborg 1925 där Fernströms Stråkkvartett nr 1 op. 6 och sånger ur op. 1 framfördes. 1926 uruppfördes Fernströms *Intima miniatyrer* op. 2 av NSO vid en folkkonsert, den typ av konserter med låga biljettpriser som orkestern enligt gällande regler för statsunderstöd var förpliktigad att genomföra. Året därpå blev han ordförande i musikerförbundets avdelning i Helsingborg och orkesterns representant i NSO:s styrelse. Uppbackade av musikerna organiserade han 1928 en Sydsvensk musikfest i Helsingborg som blev en stor publik- och kritikerframgång. Samma år förmådde han den lokala ABF-avdelningen att arrangera musikföreläsningar illustrerade med levande musik utförd av NSO där han själv både föreläste och dirigerade. Året därpå övertog han dirigentskapet för arbetarmanskören Lyran, ett engagemang som fortsatte in på 1940-talet. Som alla övriga musiker i NSO var Fernström säsonganställd vilket innebar att han långt in på 1930-talet tvingades skaffa sig

extrainkomster som restaurangmusiker.

Fernström fick från slutet av 1920-talet möjlighet att dirigera några av de folkkonserter som NSO anordnade. Hans Symfoni nr 3 ”Exotica” op. 15 uruppfördes vid en sådan konsert i januari 1929. Senare samma år kunde han med hjälp av pengar som hustrun i hemlighet lagt undan studera dirigering under något halvår vid konservatoriet i tyska Sondershausen. När han återvände till hemstaden försökte han med stöd av ABF:s representant i NSO:s styrelse bli utnämnd till 2:e kapellmästare. Detta beviljades inte, men han fick under säsongen 1931/32 dirigera fler folkkonserter än tidigare. I samband med inflyttningen i Helsingborgs nya konserthus 1932 började, på Fernströms förslag, folkkonserterna kallas studiekonserter och målgruppen ändrades till att främst gälla ungdomar. Han fick med titeln intendent huvudansvaret för dessa samtidigt som fortsatte som tuttimusiker. Studiekonserterna blev en stor publik framgång, men när NSO:s ekonomi efter några år starkt försämrades, bland annat till följd av höga lokalkostnader, lades de ner.

Under hela 1930-talet komponerade Fernström en lång rad verk. Många av dessa som *Symfoniska variationer* op. 17, Symfoni nr 4 op. 20, serenaden *Den kapriciöse trubaduren* op. 21, *Klarinettkonsert* op. 30 eller Konsert för altviolin op. 34 var direkt komponerade för den numerär och de musiker som NSO förfogade över – orkestern hade vid denna tid 25–27 musiker. När hustrun hastigt och oväntat avled 1935 förlamades hans skaparkraft och det dröjde drygt ett år innan han åter förmådde komponera. Till de verk som nu tillkom hör Symfoni nr 6 op. 40.

År 1939 förklarade NSO:s dåvarande chefsdirigent, 71-årige Olof Lidner, sig beredd att avgå och posten ledigförklarades. Fernström sökte den, genomförde en provdirigering som fick stora lovord och vann vid en omröstning i orkestern stöd från en majoritet av musikerna. Trots detta valde orkesterns styrelse en utomstående, musikern Sten Frykberg, till ny dirigent. I styrelsen fanns vid denna tid en övervikt av personer som representerade stadens borgerligt konservativa elit. Avgörande för deras bortval var troligen Fernströms starka engagemang för att orkesterns musik skulle nå ut till en mer socialt diversifierad publik.

Frilansande dirigent och tonsättare på heltid i Malmö

Nederlaget i striden om dirigentposten innebar att Fernström omedelbart sade upp sin tjänst i NSO och flyttade till Malmö, där han fått löfte om bli dirigent för Malmö radioorkester. Löftet räckte bara till en halvtidstjänst under något år. För att klara eget och två tonåriga döttrars uppehälle tvangs han för en tid söka arbetslöshetsunderstöd. Under åren som följde tog han på sig dirigentuppdrag bland annat för Sydöstra Skånes Orkesterförening i Ystad, för Lunds kvinnliga studentkör och som gästdirigent i Malmö liksom i landsortsstäder. Han åtog sig också att komponera kantater till jubilerande fackförbund i Malmö och färdigställde under en tioårsperiod ett tiotal sådana. Hans engagemang för manskörssång var fortfarande stort: från mitten av 1930-talet var han förbundsdirigent i Skånska sångarförbundet och drogs in i arbetet med att förnya manskörsrepertoaren som sångarförbundet drev på riksnivå. Ambitionerna märks bl.a. i *Sex sånger för manskör* op. 47. Under 1940-talet komponerade han vidare en lång rad symfonier, solokonserter, mindre orkesterverk och kammarmusikverk. Verk från denna tid är bl.a. rapsodin *Rao-nai-nais sånger* op. 43, Concertino för flöjt med liten orkester och damkör op. 53, *Songs of the Sea* op. 62, *Blåsarkvintett* op. 59 och stråkkvartetterna nr 4–6.

Våren 1943 uppfördes Fernströms flöjtconcertino av Stockholms konsertförenings orkester. Verket gjorde stor succé och efter Nationalmusei kammarorkesters framförande en månad senare av *Songs of the Sea* för koloratorsopran och orkester var hans genombrott på riksplanet ett faktum. Under återstoden av 1940-talet och fram till 1953 spelades verk av Fernström förhållandevis ofta både i Stockholm och i landsorten, och de spreds också genom radion. Uppmärksamheten stimulerade Fernström att komponera ett par stora orkesterverk som

Symfoni nr 11 ”Utan mask” op. 77 och Symfoni nr 12 op. 92. Också den stort anlagda Violinkonsert nr 2 op. 96 kom fram under denna period. Inslag av tolvtonsteknik i de två sistnämnda verken vittnar om Fernströms vilja att haka på de modernistiska strömningar som nu slagit igenom i Stockholms musikliv.

Kommunal musikledare i Lund

När Fernström hösten 1943 blev dirigent för Lunds kvinnliga studentsångare och medlem av Akademiska kapellet och Lunds orkesterförening flyttade han till Lund. Han blev här även lärare i den instrumentalundervisning för elever i folkskolan som inrättats några år tidigare. Fernströms kontakter med musiklivet i Malmö fortsatte. Från 1944 engagerades han som kompositör vid Malmö stadsteater, som detta år invigde en stor teaterbyggnad (nuvarande Malmö Opera). Bland Fernströms verk för scenen kan nämnas den sagoinspirerade baletten *Ni-Si-Pleng* op. 88 vars planerade urpremiär 1948 ställdes in därför att balettchefen och librettoförfattaren råkade i luven på varandra. Först i maj 1998 fick baletten ett uruppförande på operan i Göteborg.

I Lund ledde satsningarna på musikundervisning i folkskolorna till att en kommunal musikskola inrättades 1948 med Fernström som ledare. Han lanserade tidigt en idé om en nordisk ungdomsorkester, och med uppbackning från Lunds kommun, Musikfrämjandet och Föreningen Norden bildades en sådan 1951. Satsningen blev en stor succé och den kom med Fernström som dirigent och ledare att bli ett viktigt och inflytelserikt kontaktnät för unga nordiska musiker. Nordiska ungdomsorkestern är fortfarande aktiv i Lund under två sommarveckor varje år.

1953 valdes Fernström in som ledamot i Kungl. Musikaliska akademien. På hösten detta år drabbades han av en hjärtattack. Bristande hälsa men också minskad skaparlust på grund av den växande misstro mot sitt tonspråk som han tyckte sig uppleva från bland annat Stockholmskritiker inom den modernistiska falangen gjorde att han slutade att komponera. I stället började han måla. Intresset för konst var livslångt – som tonåring hade han valt mellan att bli konstnär eller musiker – och på 1940-talet hade han börjat delta i kvällskurser hos Skånska målarskolan i Malmö. 1954 hade han sin första utställning i Lund och under följande år tog intresset allt mer över fram till 1957 då han tog ledigt från sin tjänst som kommunal musikledare under ett år för att på heltid ägna sig åt måleri. Hans hälsa var emellertid undergrävd och försämrades successivt. Efter en hjärtattack våren 1961 tillfrisknade han aldrig. Han avled den 19 oktober samma år.

Verken

Fernström var en synnerligen flitig tonsättare och hann under sin 60-åriga livsbana komponera närmare 200 musikverk men också skriva poesi, måla och teckna, hålla hundratals föreläsningar om musik i alla former, skriva kompendier i harmonilära, kontrapunkt, formlära och orkestrering, publicera debattartiklar om musikpolitik, undervisa privat i violinspel, musikteori och komposition samt inte minst i många olika pedagogiska sammanhang stimulera tusentals människor till musicerande och upplevelser av musik.

De musikverk han skapade omfattar nästan alla genrer som konstmusiken under hans livstid uppvisar. I stor utsträckning var han autodidakt – de kompositionsstudier han bedrev för Peder Gram i Köpenhamn under 1920-talet var knappast regelbundna och inte heller vidare omfattande. Han egna studier av hantverket blev desto intensivare. Fernström idoga självstudier kan uppfattas som hans sätt att kompensera bristen på formell utbildning. I ett brev 1952 till tonsättaren och musikbibliotekarien Edvin Kallstenius sammanfattar han hur han själv såg på den ”personstil” han utvecklat genom åren:

Mina tidigaste kompositioner syftade mot en sammansmältning av en impressionistiskt färgad harmonik med klassiska formideal. I senare verk har jag alltmera medvetet eftersträvat en syntes av de strömningar, som inom det senaste seklets musik berikat vår klangvärld. Symfonierna är utpräglad tonala, medan en del kammarmusik är rent atonal.

Det var denna syntes som inte fann genklang hos 1950-talets inflytelserika smakdomare. Under många decennier framöver blev uppföranden av Fernströms verk mycket sällsynta.

Från 1990-talet kan ett förnyat intresse för Fernströms musik märkas. Kvaliteter i hans musik som nu slog an var det fina hantverk som genomsyrar komponerandet och som kan märkas genom en i god bemärkelse musikantiskt behandling av solistiska partier och utmärkt behärskning av orkesterklangen. I många verk avsedda för en bred publik ger hans musik prov på ett smittande gott humör. I verk som vänder sig till en mer sparsmakad lyssnarskara – som stråkkvartetterna – är det snarare musik som uttrycker allvar och smärta men också spröd och skimrande skönhet som fångslar.

Skrifter av tonsättaren

“Nordvästra Skånes Orkesterförening. En institution som börjar få tradition.” Skåne. Årsbok 1927, 219–23. Malmö: Sällskapet Skånes Årsbok, 1927.

“Musikens fraseologi.” *Musikern* Årg. 21: 21 (1928): 309-10.

“Musiken som kulturfaktor. Sammandrag av föreläsning, hållen å A.B.F. i Hälsingborg av John Fernström.” *Musikern* Årg. 22:5 (1929): 60–62.

“Musikens uttrycksmedel. Sammandrag av föreläsning, hållen i A.B.F. i Hälsingborg av John Fernström.” *Musikern* Årg. 22:15 (1929): 202–204.

Dietrich Orgemester, Lund: Gleerups Bokförlag, 1937.

“Om stilkänsla.” *Musikvärlden* 2:1 (1946): 6–8.

“Confessiones, självbiografisk skiss.” *Musikvärlden* Årg. 2:4 (1946): 98-101.

”Norskt och danskt i Bryssel-finalen”, *Svenska Dagbladet*, 3/7 1950.

Vår tids tonalitetsbegrepp: ett tillägg till varje harmonilära och varje kontrapunktlärobok, Stockholm: Carl Gehrman's musikförlag, 1951.

De musikaliska formernas systematik, Stockholm: Carl Gehrman's Musikförlag, 1952.

Körmetodik, Gehrman's, Stockholm, 1952

Svenska sångarförbundets ficksångbok för mansköror, Fernström, John (red.), Gehrman, Stockholm, 1953

“Wienklassicismen som musikhistorisk stilart.” *Sydsvenska Dagbladet* (18 januari 1955).

Jubals son och blodsarvinge. Självbiografiska anteckningar, Lund: CWK Gleerup Bokförlag, 1967 (postum utgivning).

Utan musik: dikter, /av John Fernström; i urval av Jan Sigurd. Gondolin, Eslöv, 2005

Verköversikt

4 musikdramatiska verk (Achnaton, Isissystrarnas bröllop, Genom förtrollade glasögon, Livet en dröm), 2 baletter (Ni-Si-Pleng, Korporal Tennsoldat på vift [ofullst.]), musik till 6 skådespel, orkestermusik (11 symfonier, 13 sviter, 19 ensatsiga verk utan solist, 9 konserter/soloverk), kammarmusik (8 stråkkvartetter, 30 övriga verk), 60 sånger med piano, 17 verk för en röst och orkester, 18 körverk med soli och orkester, 9 verk för blandad kör a cappella, 26 verk för manskör a cappella, 6 verk för damkör a cappella, instrumentering av andra tonsättares verk, bl.a. Ture Rangströms opera *Gilgamesj*.

Verk av John Fernström

En stor del av Fernströms kompositioner finns tillgängliga i autografform på reproducerbara transparanger som deponerats hos STIM/Svens Musik. Verken kan antingen köpas eller hyras genom denna organisation. Se vidare Svensk Musiks hemsida

(<http://www.mic.se/avd/mic/prod/micv6.nsf/docsbycodename/aboutus>). Några av hans verk finns också i tryckt form – uppgifter om detta återfinns i den förteckning över Fernströms kompositioner som återges på Svensk Musiks hemsida.

Ett mindre antal autografer finns i *Samling Fernström*, Lunds universitetsbibliotek, Lund. I denna samling ingår också skisser och utkast till ett stort antal av de verk som finns deponerade hos Svensk musik.

En kronologisk verkförteckning med uppgifter om tillkomstår och år för uruppförande finns i Lindberg, Boel, *Mellan provins och parnass. John Fernström i svenskt musikliv* (Lund: Arkiv förlag, 1997), sid. 308–317.

Musikdramatik och musik för sceniskt bruk

- Echnaton/Achnaton/opera i tre akter, op. 25a (Marinus Børup)
- Isissystrarnas bröllop. Lyrisk episod i en akt/tre tablåer/ för soli, damkör, manskör och orkester, op. 58a (Heidenstam/Anna Munck-Falk)
- Kompletterande scenmusik till "En midsommarnattsdröm", op. 70a (Shakespeare)
- Scenmusik till "Niels Ebbesen", op. 82b (Kaj Munck)
- Musik till "Jorden runt på 80 dagar", op. 71a (Jules Vernes)
- Musik till "Hamlet", op. 82c (Shakespeare)
- "Genom förtrollade glasögon" Musik till ett sagospel, op. 75 (Maria Åkerholm)
- Musik till "Så tuktas en argbigga" (Shakespeare)
- Livet en dröm - opera i tre akter, op. 83 (Calderon/Curt Berg, översättning – endast akt 1 färdiginstrumenterad)
- Scenmusik till "Köpmannen i Venedig", op. 86a (Shakespeare)
- Ni-Si-Pleng; balett i tre tablåer av C. Gustaf Kruuse af Verchou (efter libretto av Tyra Kleen), op. 87a
- Korporal Tennsoldat på vift. Balett för barn (endast musik bevarad).

Orkesterverk i en sats

- Skånsk rapsodi, op. 13
- Skånsk rapsodi, op. 13, arrangerad för militärorkester
- Pastoral för orkester, op. 16b
- Symfoniska variationer, op. 17
- Fragment, bilder ur en film, op. 24a
- Uvertyr till operan "Achnaton", op. 25b
- Festpreludium för stråkorkester
- "En bekant melodi i åtskilliga varianter" [Blinka lilla stjärna där] iordningställd till bruk vid studiekonserten den 5 dec 1934
- Prélude solennel för stråkorkester, op. 42
- Rao-nai-nais sånger, kinesisk rapsodi, op. 43
- Fanfarer vid invigningen av Malmö stadsteater
- Allt under himlens fäste". Svensk folkvisa, instrumenterad för kammarorkester
- Sailor-boys dance instrumenterad för kammarorkester
- Pan spelar för recitativ med orkester, op. 74
- Symfonisk burlesk (Tokfan) [ur Symfoni nr 11: "Utan mask", op. 77]

- Symfonisk prolog för stor orkester. Konsertuvertyr komponerad till Malmö Konserthusstiftelses 25-årsjubileum jan. 1950, op. 88
- Ostinato för stråkorkester, op. 94
- Festmusik till Akademiska Föreningens invigning av om- och tillbyggnad 3/10 1953, op. 96
- Marsch tillägnad Kungl. Södra Skånska Infanteriregemente/C. G:son Schreiber/ för militärorkester

Symfoni

- In memoriam [Symfoni nr 1], op. 4 (verket indraget och förstört av tonsättaren)
- Symfoni nr 2, op. 10
- "Exotica", Symfoniska bilder till en reseskildring (Birger Mörner: Arafis tragiska år) [Symfoni nr 3], op. 15
- Symfoni nr 4, op. 20
- Symfoni nr 5, op. 27
- Symfoni nr 6, op. 40
- Sinfonietta in forma di sonata da chiesa [Symfoni nr 7], op. 51
- Amore studiorum, symfoni för stor orkester [Symfoni nr 8:], op. 56
- Sinfonia breve [Symfoni nr 9], op. 60
- Symphonie discrète [Symfoni nr 10], op. 65
- "Utan mask" - för blandad kör och orkester [Symfoni nr 11], op. 77
- Symfoni nr 12, op. 92

Svit

- Intima miniatyrer, Svit för stråkorkester op. 2
- Variationer, passacaglia och fuga över ett tema av Percy Buck, op. 12
- "Den kapriciöse trubaduren", Serenad i fyra satser för kammarorkester, op. 21
- Två små fugor att användas vid en studiekonsert i Helsingborg 21/9 1933
- Svit ur musiken till Isissystrarnas bröllop., op. 58b
- "Songs of the sea". Symfonisk svit för koloratsopran och stråkkvintett/-orkester, op. 62
- Miniatursvit ur kompletterande scenmusik till "En midsommarnattsdröm", op. 70b
- Svit ur musik till "Jorden runt på 80 dagar", op. 71b
- Norska folkmelodier instrumenterade för kammarorkester
- Svit nr 1 ur Scenmusik till "Köpmannen i Venedig", op. 86b
- Svit nr 2 ur Scenmusik till "Köpmannen i Venedig", op. 86c
- Svit nr 1 ur musiken till baletten Ni-Si- Pleng, op. 87
- Fyra svenska folkvisor i arrangemang för stråkorkester

Konsert

- Violinkonsert No 1, op. 5
- Klarinettkonsert, op. 30
- Chaconne för Violoncell och orkester, g-moll op. 31
- Konsert för altviolin och orkester, op. 34
- Koncertino för violoncell och orkester, op. 49
- Concertino för flöjt med liten orkester och damkör, op. 52
- Fagottkonsert, op. 80
- Violinkonsert nr 2, op. 95
- Romans i ciss-moll för viola och orkester

Körverk

Med soli och orkester

- Manhem för tenor- och barytonsolo, manskör och orkester, op. 7 (Erik Gustav Geijer)
- Julhymn för solo, kör och orkester, op. 16a (Eugen Dahlgren)
- Kantat vid invigningen av orgel och altartavla i Helsingborgs Gustav Adolfs kyrka för bl. kör, soli och orgel, op. 22 (Eugen Dahlgren)
- Mässa i c-moll för soli och orkester, op. 26
- Stabat mater för två solöröster, blandad kör och stråkorkester, op.33b
- ”Den omistliga skatten”. Kantat för barytonsolo, damkör, manskör, blandad kör och orkester, op. 57 (Bertil Malmberg)
- Kantat vid Socialdemokratiska Ungdomskretsens jubileum 1942 för recitatör, manskör och orkester, op. 61 (Axel Fjellander)
- Mot framtiden. Kantat vid handelsarbetareavdelningen Mercurs 25 -årsjubileum för tenor, recitatör, manskör och orkester (Axel Fjellander)
- ”Så sjöngo skalderna för oss”. Kantat till en arbetarorganisation för basbarytonsolo, recitation, manskör och orkester (Pär Lagerkvist, Harry Blomberg, Josef Kjellgren och Helmer Grundström)
- Requiem för drunknade”. För tenor- och sopransolo, damkör, stråkar och piano, op. 66 (Johannes Edfelt)
- ”Engelbrekt”, för tenor, manskör och orkester, op. 68 (K. G. Ossiannilsson)
- Har du hört det tysta tala” - en sång till Sverige, för tensorsolo, manskör och orkester, op. 69 (Anna Munck-Falk)
- Kantat vid Svenska Grov- och fabriksarbetareförbundets avdelnings nr 8 i Malmö 60-årsjubileum (Axel Uhlén)
- Kantat vid ABFs lokalavdelnings i Helsingborg 25-årsjubileum, op. 72 (Carl Schill)
- Kantat vid Folkets Parks i Malmö jubileum 1945 för stor orkester, 3 solister och manskör, op. 76 (Erik Rosberg)
- Kantat vid Sv. Handelsarbetareförbundets 40-årsjubileum för sopransolo, manskör, damkör, blandad kör och orkester (Axel Fjellander)
- Jubileumskantat tillägnad Kooperativa klubben vid dess 20-årsjubileum för tenorsolo, manskör och piano (Erik Rosberg)
- Den mödosamma vägen”, ett profant oratorium tillägnat Sveriges arbetarklass. Omarbetning och delvis omkomponering av ett tiotal förut komponerade jubileumskantater, op. 85 (Axel Uhlén, Pär Lagerkvist m fl)

Blandad kör a cappella

- ”En ljusröd blomma”, för blandad kör a cappella, op. 82d (John Fernström)
- ”Till den okända”, Tre körvisor för blandad kör a cappella, op. 97a (Helmer Grundström)
- ”Så hårt spänns ingen båge”, Tre körvisor för blandad kör a cappella, op. 97b (Pär Lagerkvist)
- ”Då sjungas segersånger”, Tre körvisor för blandad kör a cappella, op. 97c (Pär Lagerkvist)
- ”Dolce far niente”, för blandad kör a cappella (John Fernström)
- ”Sjöman på land”, för blandad kör a cappella (John Fernström)
- ”Go down Mohsis”, Arrangemang av tre Negro spirituals för blandad kör a cappella
- ”Deep river (Djupa floden)”, Arrangemang av tre Negro spirituals för blandad kör a cappella
- ”Lille David”, Arrangemang av tre Negro spirituals för blandad kör a cappella

Manskör a cappella

- ”Sångerna”, för manskör, op. 24b (Carl Schill)
- ”Det slocknar så många stjärnor”, Två sånger för manskör, op. 28a (Pär Lagerkvist)
- ”Kärleksstigen”, Två sånger för manskör, op. 28b (Paul Lund)

- "Visan om Mathilda Magnet" /En paradiset lilja/Liljan i paradiset/" för manskör op. 32 (Bo Bergman)
- "Dorian Wimpoles sång om Englands vägar", Sånger ur Chestertons Det flygande värdshuset; för manskör, op. 33a(a) (K. G. Chesterton)
- "Serenad för lady Joan", Sånger ur Chestertons Det flygande värdshuset; för manskör, op. 33a(b) (K. G. Chesterton)
- "Sången mot sångerna", Sånger ur Chestertons Det flygande värdshuset; för manskör, op. 33a(c) (K. G. Chesterton)
- "Lindelin", Sju sånger för manskör, op. 48a (Erik Axel Karlfeldt)
- "Den sköne Rosenblom", Sju sånger för manskör, op. 48b (Erik Axel Karlfeldt)
- "Pastoral - En herde - och namnsdagsvisa", Sju sånger för manskör, op. 48c (Erik Axel Karlfeldt)
- "Sista resan", Sju sånger för manskör, op. 48d (Gabriel Jönsson)
- "Regnet och grödan", Sju sånger för manskör, op. 48e (Gabriel Jönsson)
- "Vårregnet", Sju sånger för manskör, op. 48f (Gabriel Jönsson)
- "I himlen", Sju sånger för manskör, op. 48g (Py Sörman)
- "Tillägnan", Sex sånger för manskör, op. 47a (K. G. Ossiannilsson)
- "Fria våra vindar gå", Sex sånger för manskör, op. 47b (K. G. Ossiannilsson)
- "Gack in o, svensk, bland furorna", Sex sånger för manskör, op. 47c (K. G. Ossiannilsson)
- "Fjädern jag bar i min hatt", Sex sånger för manskör, op. 47d (K. G. Ossiannilsson)
- "Blomman", Sex sånger för manskör, op. 47e (K. J. Jansson)
- "Som palatsen i Österlanden", Sex sånger för manskör, op. 47f (K. G. Ossiannilsson)
- "Dolce far niente", för manskör a cappella (John Fernström)
- "Ödets män", Fem sånger för manskör op. 79a, (Elof Åkesson)
- "Vårdagjämning", Fem sånger för manskör op. 79b, (Elof Åkesson)
- "Serenad", Fem sånger för manskör op. 79c (Elof Åkesson)
- "Nikanor", Fem sånger för manskör op. 79d, (Elof Åkesson)
- "Västersol över ljungen", Fem sånger för manskör op. 79e (Elof Åkesson)

Damkör a cappella

- "Det slocknar så många stjärnor", Två sånger för manskör, op. 28a i arrangemang för damkör (Pär Lagerkvist)
- "Visan om Mathilda Magnet/En paradiset lilja/Liljan i paradiset/" för damkör op. 32 (Bo Bergman)
- "Den sköne Rosenblom", Sju sånger för manskör, version för damkör av op. 48b (Erik Axel Karlfeldt)
- "Gack nu Moses", Tre Negro spirituals i arrangemang för damkör a cappella
- "Deep river (Djupa floden)", Tre Negro spirituals i arrangemang för damkör a cappella
- "Lille David", Tre Negro spirituals i arrangemang för damkör a cappella

Övriga vokalverk

I röst med piano

- "Begravningsståget", De mortuis: Tre sånger op.1 (Pär Lagerkvist)
- "Stjärna namn och kors", De mortuis: Tre sånger op.1 (Carl Schill)
- "Beim Grab des Kindes", De mortuis: Tre sånger op.1 (Johann Ludwig Uhland)
- "Sida vid sida falla de", De mortuis. Fyra sånger till piano, op.1 (Anonymus)
- "Bergsstigar", Sex Sånger med piano (Gustaf Ullman)
- "Blod sot och tårar", Sex Sånger med piano (Pär Lagerkvist)
- "Japanskt", Exotisk bukett, 3 sånger för tenor [med piano] op. 3: 1 (Hannes Sköld)

- ”En persisk dikt”, Exotisk bukett, 3 sånger för tenor [med piano] op. 3: 2 (Mulla Rushdi Rustandari)
- ”Främlingen Arafis sång, en natt kring Wuvulu”, Exotisk bukett, 3 sånger för tenor [med piano] op. 3: 3 (Birger Mörner)
- ”Nachtgesang”, Två sånger för en röst, obligat violin och piano, op. 18a (Johann Wolfgang Goethe)
- ”Nu sover sorg”, Två sånger för en röst, obligat violin/violoncell och piano, op. 18b (Nils Ferlin)
- ”Fåglalåt”, för koloratorsopran och piano, op. 29 (Gustaf Fröding)
- ”Ar jag intill döden trött”, Två sånger med piano, op. 36a (Harriet Löwenhjelm)
- ”Vaggvisa”, Två sånger med piano, op. 36b (Paul Lund)
- ”I himlen”, Tre dikter av Py Sörman, för bariton, mezzosopran och piano, op. 39a
- ”Serenata”, Tre dikter av Py Sörman, för bariton, mezzosopran och piano, op. 39b
- ”Skin, sol”, Tre dikter av Py Sörman, för bariton, mezzosopran och piano, op. 39c
- ”Vargalåt” för sång och piano (Ture Rangström)
- ”Jag hastar bort”, Två sånger för en basröst med piano, op. 44a (Carl Schill)
- ”Avtagsvägen”, Två sånger för en basröst med piano, op. 44b (Py Sörman)
- ”Välsignad Du som allting vet”, Fyra sånger, op. 46a 53
- ”Finns det en väg”, Fyra sånger, op. 46b (Ingeborg Björklund)
- ”Pastoral - En herde- och namnsdagsvisa”, Fyra sånger, op. 46c (Erik Axel Karlfeldt)
- ”Avsked”, Fyra sånger, op. 46d (Ingeborg Björklund)
- ”Moll”, Nio små sånger, op. 50a (Nils Ferlin)
- ”Vilse”, Nio små sånger, op. 50b (Nils Ferlin)
- ”Tre dagar”, Nio små sånger, op. 50c (Nils Ferlin)
- ”Det finns så många gårdar”, Nio små sånger, op. 50d (Nils Ferlin)
- ”I stolta städer”, Nio små sånger, op. 50e (Nils Ferlin)
- ”Rolig bror”, Nio små sånger, op. 50f (Nils Ferlin)
- ”Guds spelemän”, Nio små sånger, op. 50g (Nils Ferlin)
- ”En vandrande Pierrot”, Nio små sånger, op. 50h (Py Sörman)
- ”Min broder Död”, Nio små sånger, op. 50 (Py Sörman)
- ”Söndagsresan”, Fyra sånger, op. 55a (Gabriel Jönsson)
- ”Flickan och göken”, Fyra sånger, op. 55b (Gabriel Jönsson)
- ”Snödropparna”, Fyra sånger, op. 55c (Gabriel Jönsson)
- ”Kväll”, Fyra sånger, op. 55d (Gabriel Jönsson)
- ”Du”, Sex sånger, op. 63a (Birger Lindberg)
- ”Klöver”, Sex sånger, op. 63b (Birger Lindberg)
- ”Visa klockan tolv”, Sex sånger, op. 63c (Birger Lindberg)
- ”Nymåne”, Sex sånger, op. 63d (Dagmar Stenberg)
- ”Rokoko”, Sex sånger, op. 63e (Dagmar Stenberg)
- ”Visa i moll”, Sex sånger, op. 63f (Dagmar Stenberg)
- ”Strandvialen”, Två sånger, op. 64a (Elof Åkesson)
- ”Några steg”, Två sånger, op. 64b (Elof Åkesson)
- ”Vallfärd”, Fem sånger, op. 78a (Greta Bagger-Sjöbäck)
- ”Du”, Fem sånger, op. 78b (Greta Bagger-Sjöbäck)
- ”Vårsång”, Fem sånger, op. 78c (Greta Bagger-Sjöbäck)
- ”När sorg vill tvinga”, Fem sånger, op. 78d (Greta Bagger-Sjöbäck)
- ”Vandringsvisa”, Fem sånger, op. 78e (Greta Bagger-Sjöbäck)
- ”Bebådad ur en silversky”, Sånger till texter av Elof Åkesson ur dennes diktsamling

“Segling efter solen”, op. 84a

- ”När ljuset viker”, Sånger till texter av Elof Åkesson ur dennes diktsamling “Segling efter solen”, op. 84b
- ”Segling efter solen”, Sånger till texter av Elof Åkesson ur dennes diktsamling “Segling efter solen”, op. 84c
- ”Under den gråaste dag”, Sånger till texter av Elof Åkesson ur dennes diktsamling “Segling efter solen”, op. 84d
- ”Över sommarslätten”, Sånger till texter av Elof Åkesson ur dennes diktsamling “Segling efter solen”, op. 84e
- ”En sjöman”, oackompanjerad visa
- ”Kärlekens visa”, op. 98 (Pär Lagerkvist)
- ”O, hjärta, hjärta, hvi suckar du”, (Anonymus)
- ”Marits reggla” (Oscar Stjerne)
- ”Längtan heter min arvedel” (Erik Axel Karlfeldt)
- Marschvisa för Södra Skåningarna (Anonymus)

En röst och orkester

- ”Japanskt”, Exotisk bukett, 3 sånger med orkester, op. 3:1 (Hannes Sköld)
- ”En persisk dikt”, Exotisk bukett, 3 sånger med orkester, op. 3:2 (Mulla Rushdi Rustandari)
- ”Främlingen Arafis sång, en natt kring Wuvulu”, Exotisk bukett, 3 sånger med orkester op. 3:3 (Birger Mörner)
- ”Fåglalåt”, för koloratorsopran och orkester, op. 29 (Gustaf Fröding)
- ”Avtagsvägen”, orkestrerad version av op. 44b (Py Sörman)
- ”Välsignad Du som allting vet”, orkestrerad version av op. 46a (Helmer Grundström)
- ”Avsked”, orkestrerad version av op. 46d (Ingeborg Björklund)
- ”Det finns så många gårdar”, orkestrerad version av op. 50d (Nils Ferlin)
- ”I stolta städer”, orkestrerad version av op. 50e (Nils Ferlin)
- ”En vandrande Pierrot”, instrumenterad version av op. 50h (Py Sörman)
- ”Flickan och göken”, orkestrerad version av op. 55b (Gabriel Jönsson)
- ”Klöver”, version för stråkorkester av op. 63b (Birger Lindberg)
- ”Visa klockan tolv”, orkestrerad version av op. 63c (Birger Lindberg)
- ”Nymåne”, orkestrerad version av op. 63d (Dagmar Stenberg)
- ”Rokoko”, orkestrerad version av op. 63e (Dagmar Stenberg)
- ”Vårsång”, orkestrerad version av op. 78c (Greta Bagger-Sjöbeck)
- ”När sorg vill tvinga”, orkestrerad version av op. 78d (Greta Bagger-Sjöbeck)

Kammarmusik

Stråkkvartett

- Stråkkvartett nr 1, E-dur op. 6
- Stråkkvartett nr 2, g-moll op. 9
- Stråkkvartett nr 3, op. 23
- Stråkkvartett nr 4, Ess-dur op. 54
- Stråkkvartett nr 5, op. 81a
- Stråkkvartett nr 6 i 7:e zigenartonen på g, op. 81b
- Stråkkvartett nr 7, op. 91
- Stråkkvartett nr 8 i dorisk moll, op. 93

Övriga kammarmusikverk

- Sonat för piano, op. 11
- Sonat för violin och violoncell, op. 19
- Chaconne för Violoncell och orgel, op. 31a
- Chaconne för Violoncell och piano, g-moll op. 31b
- Preludium och fuga för orgel, A-dur op. 35
- Liten svit för piano, op. 37
- Romans, e-moll för violin och piano
- Sonata da chiesa för violin och orgel, op. 41
- Sonatin för 2 violiner, op. 45a
- Sonatin för 2 violiner, op. 45b
- Svit för violoncell och piano, op. 53
- Blåsarkvintett för flöjt, oboe, klarinett, horn och fagott, op. 59
- Liten serenad i fyra satser för flöjt, klarinett, fagott och cello, op. 73
- Fyra folksmelodier satta för stråkkvartett, op. 82a
- Sonatin nr 3 för 2 violiner, op. 89
- Trio för violin, viola och violoncell, op. 90
- Tre krokier i G-dur för flöjt, klarinett och stråkar
- Fyra små damer från rokokon i sättning för stråkkvartett
- Gamla engelska mästare satta för stråkkvartett
- Romans ciss-moll för vl, vl obl, vlc, pf
- Utan titel [Marsch]
- Rondo för pianotrio
- Utan titel [Stycke för violin och piano]
- Chanson russe. Hommage a Tjajkovskij, för violin och piano
- Dorisk romans för cello och piano
- Menuett för cello och piano
- 3 små pianostycken
- Tema och variationer för piano
- Crime passionelle för piano
- Djurgårdsnatt (Två nocturner) för piano

Arrangemang/orkestrering

- Instrumentering av Gavott och Musett (J. S. Bach) för kammarorkester
- Preludium och fuga (Dietrich Buxtehude) i arrangemang för orkester
- Instrumentering av balettmusik ur operan Alceste (C. W. Gluck) för kammarorkester
- Aftonstämning (August Körling/Daniel Fallström) arrangerad för sång och orkester
- En speleman (August Körling, även textförf.) arrangerad för sång och orkester
- Instrumentering av Ballad ur operan Kung Karls Jakt (F. Pacius) för kammarorkester
- Hjärtat (Gustaf Paulson/Bo Bergman) arrangerad för sång och orkester
- Gammal kvarn (Gustaf Paulson/M. Edlund) arrangerad för sång och stråkorkester
- Vallvisa (Gustaf Paulson/Rut Hagman) arrangerad för sång och stråkorkester
- Sång efter skördeandan (Wilhelm Peterson-Berger/Erik Axel Karlfeldt) arrangerad för sång och orkester
- Instrumentering av operan Gilgamesj, (Ture Rangström/Erik Linde)
- [Sommarskyar] Sju miniatyrer (Ture Rangström) arrangerade för orkester
- Korpen (Anders Rasmuson/Bertel Gripenberg)
- Röster i mörkret (Anders Rasmuson/Bertel Gripenberg)

Bibliografi

Hemsida för John Fernström

http://www.fernstromonthe.net/john/html/swe/s_home.html

Källor

Samling Fernström, Lunds universitetsbibliotek/Specialsamlingar, Lund
STIM/Svensk Musik. Stockholm

Litteratur

- Anderberg, Thomas, "Tid för renässans?" *Musik*. Stockholm: Svenska rikskonserter 1994-1998, 1998:2, s. 34–35
- Frid, Henry, "Kompositören John Fernström: hans skolminnen från Osby". *Årsbok/Osby hembygdsförening*, 1998, s. 51–60
- Lindberg, Boel, *John Fernström och hans musik: en skrift om John Fernström med anledning av 100-års jubiléet av hans födelse*. Kristianstad: Musik i Skåne, Kristianstad, 1997
- , *John Fernström, tonsättare i folkhemmets tid: en biografi*. Lund: Arkiv förlag, 1997
- , *Mellan provins och parnass: John Fernström i svenskt musikliv*. Lund: Arkiv förlag, Diss. Univ., Lund, 1997
- , "Finkultur för folket. Folkkonserter i Helsingborg 1900–1932". I Eva Öhrström (red.), *Musiken, folket och bildningen*. Linköping: Mimer, 1997, s. 107–140.
- , "How Swedish music turned modern around 1950. Using Bourdieu's concepts 'field and 'capital' to analyze changing cultural patterns". Lecture held at the Music Departement, University of California Santa Barbara, April 24ht, 1998 (tillgänglig för nedladdning från <http://www.boellindberg.se/Textarkiv/LectureUCSB1998.pdf>)
- , "Kommentarer till: John Fernström: Symfoni no. 6, Concertino op. 52, Den kapriciösa trubaduren". *Symfoni no. 6; Concertino op. 52; Den kapriciöse trubaduren*. (Omslagshäfte). Stockholm: Musica sueciae/PSCD 706 Phono sueciae, s. 4–8, 12-17, 1999
- Mårtensson, Jan, "John Fernström: Jubals son." *Lundaprofiler under tusen år*. Malmö: Sydsvenska dagbladet, 1999, s. 99-100
- Neiderud, Rikard, *Exotiska tonarter i John Fernströms stråkkvartetter: analys av kvartett nr 6 och 8*. Lund: C-uppsats, Univ., Musikvetenskap, 2000,
- Norberg, Malin, *Bravissimo! John Fernström och Sydöstra Skånes orkesterförening*. Lund: C-uppsats, Univ., Musikvetenskap, 1999
- Åstrand, Hans, "Konstmusiken 1920-45". *Musiken i Sverige / [huvudredaktör: Leif Jonsson]. 4/redigerad av Leif Jonsson och Hans Åstrand.*, S. 310-365, 1994